

Mahjas weesis.

Makfa ar peesubtišānu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pušgadu 85 "

Makfa beš peesubtišā-
nās Rīgā:

par gadu 1 rub. — lap.
" pušgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohis fest-
deenahm no p. 10 fahloht.

Makfa
par fludināšānu:

par weenas sleijas smalku
rakstu (Petiti) rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
cecem, makfa 10 lap.

Redakcija un ekpedicija
Rīgā,

Ernst Plates bilšu- un
grahmatu- druktavā pee
Pehrēm basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneekš un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnahi ween reis pa nedetu.

No: 38.

Sestdeenā 23. September.

1878.

Rādītājs.

Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas.

Cekšes meš siņas. No Rīgas: bešmit gadu svehtli, jaunš laitrakstis, peekeris nosechneekš. No Keelwārdes: weza mahzitāja schkiršchānāhs. No Križburgas: skoblas buhšchāna. No Peterburgas: pahraštdami farewji. No Waršāwas: trala funa lohdeens. No Lubartowas: traks wilks. No Kijewas: uguns grehts. No Mohilewas: manigš schihds. No Rasanas: dsels-
zešch. No Cholmogoras: behgli.

Ahršemes siņas. No Lurzijas: tureenās buhšchāna. No Bosnijas: Herzegowinas un Bosnijas ceņemšchāna. No Greekijas: zeribas us meerigu ihlihgšchānu. v. t. pr.

Peelikumā: Sirs apšinas wata. Graudi un seedi.

Jaunatāhs siņas.

No Rīgas. Pahrschā gada rekrufschu nemšchānu runa-
joht waram to siņu pašneegt, la schini gadā tā pat tā pehrnā
gadā pa wifu kreewiju buhs kara-deenastā ja-cestahjāhs 218,000
jaunekteem. Widsemei schini gadā buhs jadohd 2459 rekruf-
schī, no kurēm Rīgas pilskhehtā buhs jadohd 193 un Rīgas
kreisei 263, tā tad lohpa 456 rekrufschī. Pahrschitahm kre-
sehm runajohht waram schahdus flaišlus peemineht: Walmee-
ras kreisei jadohd 244, Zehju kreisei 297, Walkas kreisei 222,
Werro'as kreisei 231, Tchrpatas kreisei 422, Pehrnatwas kre-
isei 201, Wilandes kreisei 252, Sahmu falai jeb Arensbur-
gas kreisei 114 rekrufschī. Tā tad pawisam lohpa 2459
rekrufschī. Kara-deenasta komisijas fawu eesaulschānas darbu
eesahls tai 1mā Nowemberi.

— Peelideenu schurp us Rīgu pahrschānu tee telegrāfisti,
kas us kara-lauku bija aishewuschēes.

— Rīgas Latweeschu labdarischānas beedribās islohšschāna
nabogem bahrineem un skoblas behrneem par labu tiks no-
tureta no schihš svehtdeenās pac nedelu tai 1mā Oktoberi.
Biletēs makfa 20 kap. gabalā.

No Kurškas teel sinohts, la us tureenās dselszela notifuše
leela sahdsiba, prohti tur tikufschī nosagti 1200 pudu preeschu
un egļu dehtu. Sagteem pehdās wehl naw peedshitas.

No Lodzas. Rā „Gološs“ sino, tad tikschoht no Lodzas
lihds Bruhschu rohbeschāhm taisihts dselszelsch, kas faween-
šees ar Breslawas dselszela. Mehrišchānas darbs jaw beigts.
Preeschlikums preesch apšiprināschānas ministerijā eesneegts.

No Berlīnes. Rā lastitajeem siņams, tad no Bahzijas
walšis šapulžes tika eezelta ihpašchā komisija, kas lai pahrs-
schpreestu preeschlikumu pret sozialdemokrateem. Schis preesch-
likums sihmejāhs us sozialdemokratu launu zenteenu apšpree-
schānu. Zik schim krihscham siņoms, tad komisija augšcham

mineto preeschlikumu tahdā wiššē leelāhs peemehht, ka so-
zialdemokrati tiks fawalbsinati. To ari sozialdemokrati leelāhs
famanijufchi, ka wineem preesch faweeem zenteeneem nekas
lahs naw gaidams. Wini sleigschus notura šapulžes, lai sa-
was beedribās darischānas waretu nobeigt, pirms gaidamās
likums isnahi, kas sozialdemokratu beedribās laikam aishleegs.

Bahzijas Keisars islaidis apschehlošchānas rakstu preesch-
teem Elsafeeschēem un Lotringeeschēem, kas no wispahriga kara-
deenasta atrahwuschēes un tapehž teefahm nodohiti. Keisara
apschehlošchānas-rakstā ir fajihts, ja mineete likuma pahrschā-
peji (prohti tee, kas no kara-deenasta atrahwuschēes) lihds nah-
lošcham gadam deenastā cestahjāhs, tad wineem wišš lohds,
kas pehž likumeem wineem peenahlahs, tikschoht atlaiste.

Schints deenās tika Bahzijas Keisara tehwa, tehwa Wil-
helma III. peeminās stabs atlahts. Pee schibs atlahschā-
nās, kas Keines pilskhehtā notika, ari Bahzijas Keisars bija
klast. — Rā lahda Berlīnes awise sino, tad firsia Bismarka
meita, grefene Marija v. Bismark, kas ar grosu Ranzawu fa-
derinata, ap seemas swehtkeem tureschoht kahšas. Bruhte weh-
lotees kahšas klufam noswineht Warzinās muischā pee faweeem
wezakeem; bet war ari notikt, ka kahšas teel noturetas Ber-
linē ar leelu gohdibu, tapehž la bruhtes tehwa firsis Bismarks
pee Bahzijas Keisara stahw leelā gohdā un tas laikam tiks
Berlinē kahšas leeliskam swineht.

No Holandijas. Rā no tureenās teel sinohts, tad Holan-
des kehminsch Wilhelms III. prezeshotees. Tai 17tā Sep-
temberi winšch tureja šaderibas ar Waldekas prinzeši Emmu.
Kehminsch Wilhelms III. ir 61 gadu wezs, turpreti wina bruhite,
prinzeše Emma, ir tikai 20 gadus weza.

Telegrafa siņas.

No Nehweles tai 21. Septemberti. Bahzu lugiš „Prowi-
denzija“ kas Kronstatē lohklus bija lahdiņa nehmis, us Lon-
doni brauldams usskrehja pee Wulsa falas us feshumu.
Damslugis „Neptuns“ winam aishbrauja palihgā. Dahnu
lugis „Ganimeds“, kas elu wedsams us Peterburgu brauja,
ari feshumā usskrehjis pee Nargenes.

No Londones tai 20. Septemberti. Ministeru šapulžē tika
pahrschpreesta Afganistanes leeta. — Us Persijas juhras lih-
kumu teel aishuhtiti kara-lugi. — Rā lahda Anglu awise
sino, tad Anglija ar fawu eebulschānu Afganistanē galdi-
schohht lihds 1mam Nowemberim (1stam Oktoberim).

Gefchjemes finas.

Desmit gadu fwehtki. Schini weeta efam daubstreib muhsu R. Latw. beedribu gohdam minejuschi, tapeh; ka wina muhsu gohdaschanu un flaweschonu pilnâ mehrâ pelnijuse. Schee wahrdi naw tulfchi wahrdi, bet wahrdi, kas atbalstahs uf pahrllezinaschanohs un kas no firds nahldami grib eet un ari ees pee firds. Kas muhsu tauteschus pulzinaja, kas daschu nomoldijuschohs tautas dehtu usgreesa uf ihsto zetu, kas ka spohscha zeta-rahditaja swaigne atspihbeja Latwju dehleem firmâ Rigâ, — kas ta bija? muhsu R. L. beedriba! Wina ta bija, kas Maslawas istahde Latwjus eeweda zitu tautu starpâ; wina ta bija, kas isrihloja wispahrigohs Latweeschu dseedaschanas-fwehtkus, pahrluzeem pat flaudiba aplufa, sawu atfischjanu newaredama astiaht ne-issazidama; wina ta bija, kas sawâ lepnâ sahlê notureja wispahrigo L. floblotaju fapulzi tumfoneem un rahputeem par ihgnumu, gaismas draugeem un brihwprahligeem par preeku; wina ta ir, par kuru fchodeen atkal kahdu wahrdu gribam faziht.

Tai 28tâ Oktoberi schini gadâ buhs desmit gadi aifgahjuschi, lamehr R. L. beedriba tika dibinata un fcho sawu nodfchwoto muhscha gabalu R. L. beedriba grib fwehtiht un to daridama waina pareift dara, jo fchi deena ir eewehroja ma deena, ir deena, lo kates ihstis Latweetis sawâ firdi lihdi fwehtih. Efam jaw fchodeen pahrllezinati, ka tur wisi atkal reift preeka fatiftimees un tapeh; flani usfazam: „Kreetnee Latweeschu dehli uf safaredschanohs 28tâ Oktoberi!“

Schohs wahrdu wispahrigi fazijuschu greefimees atpakal uf 28to Oktoberi. Tai 28tâ Oktoberi R. L. beedriba sawus 10 gadu fwehtikus sahldama noturehs pulstien dewindos wakarâ kohpu mahiti, pee kura katis beedribas lohzeelis ka ari Latweeschu lauzineeli warehs dalibu nemt. Zaur fchahdu wispahrigo peedalischanohs beedribas fwehtki paliks par tahdeem, par kahdeem wineem jabuht, prohti par Latwju fwehtkeem.

Sawâ laika pasneegsim plashalas finas.

No Rigas. Oktoberi mehnesim fahloht fche Rigâ isnahks jauna Latweeschu awise sem ta wahrda „Bals“, diwreife nedekâ. Schi awise buhs politifka un literarifka awise. Winas isdewejs un atbildoschais redaktors ir konsulents N. Webera kungs, kas sem ta wahrda „Waraidoschu Sanderis“ jaw gadeem ka kreetnis rakstneeks ir Latweescheem pashtams. Jauno darba-beedri apfweiznadami nowehlam winam labu weifschanohs strahdajoh muhsu tautai par labu.

Noseedsneeks peekerts. Igahjuscho reisu sinojam, ka kahds jauns zilwels, kas fcho pawafari sawu deenasta-kungu bija apfrahpis, zaur wiltigahm kwihstehm 15,000 rublu nosagdama, tad ar kahdu busetes-mamseli uf ahrsemehm aifbehdsis un la fchi busetes-mamsela jaw Klaipehdâ fanemta zeeti. Tai Stâ Septemperi is Klaipehdas tika fchurp uf Rigu atlaista fina pahrl mineta feewescha fakerschonu. Kahds polizejas-eerehdnis tika tuhli uf Klaipehdu aifsubhtih, lai waretu kahdas finas no nokertahs busetes-mamselas dabuht un tad noseedsneekam pehdas dsiht. Beh; ilgakâs puhleschanahs winam isdewahs to sinu dabuht, ka mellejamais noseedsneeks atrohnotees Fridrichshafene pee Bodenese esera. Tuhli pa telegrafu aislaida sinu uf Fridrichshafeni, lai noseedsneeku fanehmohht zeeti, kas ari jaw ir notizis. Polizejas-eerehdnis turp aifbrauzis, lai noseedsneeku waretu fchurp atwest. Te atkal no jauna peerahdâhs, ka blehscheem, kas, kahdas krahpschanas isdarijuschu, no fcheje-

nâs uf ahrsemehm aifbehguschu, naw isdewees paslehptees, beete ir no polizijas arweenu wehlat tikuschu fakerti. Tas swarigakais lihdselis pee aifbehguschu blehschu fakerschanas ir telegrafis, kas ta fakohht gohdigeem zilwekeem par fwehtibu, noseedsneekem par pohstu.

*No Leelwahrdes. Muhsu zeenihst un mihlohts mahzitajs G. G. G. Croon, kurfch gandrihs 43 gadus Leelwahrdes un Leel-Zumpraw muifchas draudsi, ka ihsti ustizams gans Deewa wahrda ganiba ganijis, wezuma un nespheka deht 20tâ Augustâ no Leelwahrdes draudses atwadijahs. Jaw festdeena fanefa puks krohnus no malu malahm un mihlas rohlas netruhla, muhsu Deewa namu uf to jaukako ispuschloht. Swebtdeen agri no pascha rihta kauschu pulki baru baros uf basnizu fatezeja un pitms wehl deewa-kalposchana fahlahs, jaw deewa-nams bija ar basnizaneem pildijeem. Bezais mihlais gans sprediki tureja par tahs deenas ewangeliumu, prohti par Jerusalemese isposhtischanu; ka Jesus Jerusalemese usluhlojis, raudadams teizis: „ka tu pat schini laika sinatu, kas pee tawa meera wajjadfigs u. t. pr. Norahdija, ka wina mihla Leelwahrdes draudse ari esohht ta kunga Deewa-nams un ka buhtu, ja tas kungs fchodeen ari winas preekscha stahtohs, waj ari winam nebuhtu par fcho draudsi lo schehloees? Tad teiza, ka dwehfeles ganam weenumehr pateesiba jasludinajohht, tadeht ari tam jaleezinajohht, ka jebfchu sawos amata gaddos zil spehdams, to kungu peeluhgdams flaidro Deewa-wahrdu fehllu sehjis, welns ari sawu niiku sahli naw kawejis feht un tihklus nest; deewanschehl esohht un peeteekohht draudsei lo mehst, tihriht un lo ar faknu faknehm israhweht, lai ta kunga meers pahrl to nahllu. Wehl peemineja, ka ari dascha wehtra pagahjuschos amata gaddos pahrl draudsi puhstufi, pee ka daschs kohzinsch, lam fellas faknes bijuschas, lohzihts un no draudses israuts tijis. Gan ari tanis laikos wihri bijuschu, kuri neween paschi pastahwejuschi, bet ari palihdsejuschi zitus glahht. Schai weeta par garu buhtu wifu jauko un spehzigu sprediki atstahstohht, bet jaw sinams, „kas no firds nahl eet pee firds“ un ilgi mihla tehwa fchirschanas spredikis klaufitajeem paliks peeminâ.

Zeenijams Croon mahzitajs bij wifadâ fina ar bagatahm gara-dahwanahm puschohts; lo reis par labu bij atfinis un pahrllezinajeem, pee ta palika neschubigs un nelohkams. Deewa-kalposchana un zitos amata-darbos walbija ta leelaka kahrtiba; lo strahdaja, to strahdaja dedfiga gara, ar mihlestibu un wifseem dwehfeles spehleem.

Latweeschu tautu zeenija un mihleja; ihpaschi semkohpi gohdaja un katre gohdigu strahdneeku zeenija, lai buhtu pats nahbadfinsch bijis. Jaw jaunakos gaddos zeenijams Croon mahzitajs dauds ar Latweeschu walodu, ar winas wehsturi, dsejahm un rakstneezibu puhlejees; bet ihpaschi pehdejos gaddos wifus sawus gara speklus Latweeschu rakstneezibai upurejis. Wifsch bij weens no teem dedfigakeem lihdsstrahdneekem pee Latweeschu bihbeles darba. Nesinu ohtra wihra, kurfch pehdejos 6 gaddos til dauds preeksch Latweeschu literaturas buhtu strahdajis neta Croon mahzitajs. Te til peeminu: Kanaana semes aprakstischanu; Kristus draudses kurfch pret paganeem; Gloya fabulas; Kristiga zilwela wezuma deenas; Sildebranta zeloschana pa Rihnu un Indiju; Wihra mahte un wedekla, Kalpi un kalpones; Trihs spohschu starini, Weentuls Londonê, Reinihs lapfa no Gektes (Göthe); Spredika gramata, kura passaban drukâ; bes tam wehl ziti raksti. Wifsch

gruhto darbu ir strahdajis, bes ka ari weenu kapeiku darba algas buhtu nehmis, il kahdus eksemplarus no katras jaun- drukatas grahmatas panehma, ko draudses bibliotekai un kah- deem draudses lohzeleem dahwinaja; un to tadehl darija, lai grahmatas mihleem Latweefcheem netaptu sabahrdsinatas. 1mâ Septemberi agri no rihta mahzitaja muischâ bij sapulzejuschees Leelwahrdes dseedataju kohris, draudses wehrminderi, konventes wihri, walsis wezakee un wehl labs pulzinsch weza gana draugi un zeenitaji. Kad pirma ischeterbalsiga dseefmina bij nodsee- data, inahze wezais mihlais gans sirdi sagraustis un no schkir- schanas sahpehm pahrnehts. Te nu pahra firmi gohda wihri gahja mihtam tehvam preefschâ un to eeluhdsa us atdufas- trehflu pafestees, ko draudses lohzele biy apgahdajuschy. Tad draudses skohlmeisters Neuland Leelwahrdes draudses wahrda zeenijamam ganam pateizahs un pafneedsa ohtru gohda dahwanu, fudraba bikeri ar to wehleschanohs, lai mihlais tehws, kas Deewa besgaligu mihlestitas ewangeliumu draudsei til ilgus gadus fludinajis, mihlestita ar Leelwahrdes draudsi arween weenohts lihds deenu galam paleekoht un draudses mihlestita tam wehlejoht: pehz gruhteem darbeem jauku atdusu un is bi- kera nowihtuscheeem spehleem atspirdsinaschanu. Behz tam zeenijams tehws afarahm pluhstoht no wifas sirds draudsei pa- teizahs un peemineja, ka wifds amata gaddis no Leelwahrdes draudses dauds mihlestitas esohht baudijis un ka wina sirds pee Leelwahrdeefcheem feetin esohht peeseetu. Behz tam wifus weefus wehl pameeloja un schkirschchanahs brihtinsch biy pee- nahjis. Zeenigs wezais mahzitajs tani paschâ deenâ pahr- gahja ar wifu fawu dsihwi us tuwejo Rembatas muischu, fur dsimtsleelkungs v. Nautenseldt winam gauschi jauku mahju isbuhwejis, fur nu meerâ un klufumâ fawas wezas deenas warehs pawadiht.

Zeenijama Croon mahzitaja wezakais dehs, kusch jaw driht 6 gadus tehvam par palihgu bijis, tika weenprahthigi, tapat no muischneeleem, kâ no Latweefchu draudses par Leelwahrdes draudses mahzitaju iswehlehts. Jaw par palihgu buhdams biy draudses mihlestitu jaunais gans remantojis. Lai nu Deews winu ar fawahm gara dahwanahm bagatigi puschko, ka spehtu atkal ar wifu mihlestitu draudsei par swehtibu strahdaht. No fawas pufes ari wehl Leelwahrdeefcheem karstako pateizibu is- faku, ka wini schini leetâ pratuschi gohda wihra nopelnam peenahlamu zeenibu parahdihht un tã paschi fewi zaur to goh- dajuschy. J. Neuland.

No Krihzburgas pufes mums peefuhthits garaks rakkis, furâ rakkineeks schchlojajs, ka tureenâs apgabala mas ko par skohlahm ruhpejotees, ihpaschi par puischu behrneem, kam ne- kahdas skohlâs mahzibas negrib nowehleht.

„Kam semes ruhkim skohlâs mahzibas wajaga,“ mehdsiht faziht, pee kam tatschu buhtu ja-apdohma, ka katram zilwe- kam skohlâs mahzibas derigas. Ja teefcham kahda nebuch- schana tur atrastohs, tad gan buhtu jawehlahs, ka tureenâs apgabala preefschneeki par tam ruhpetohs un gahdatu, ka ne- weenam skohlâs mahzibas netiktu leegtas. Skohlâs mahzibu swehtiba no wifem prahthigeem zilwekem ir atsihta, tã ka par skohlâs mahzibu isplatishchanu wisi gaismas draugi ruh- pejajs. Ar scho peefihmejumu lai scho reis peeteel.

No Peterburgas. Pahrnahlfuschohs kareiwjus Peterburgâ apfweizinjaja ar leelu firfnibu un gawilefchanu, kâ to jaw ih- fumâ fawâ laikâ peeminejam. Tagad kahdus siblus notiku- mus schy usihmesim, kas muhsu duhschigeem kareiwjeem pahr-

nahkoht un winus fanemoht atgadijuschees. Jaw no rihta agruma gaida pahrnahldamohs kara-wihrus. Wezakee, rabi, feewas un behrni ir fanahlfuschy, fawejus gribedami fagai- diht. Galbi ir klahthi gaidameem kareiwjeem preefsch kophu- maltitee. No rihta agruma sahkoht fanahlfuscheeem bija ja- gaida lihds pulksten 3 pehz pufdeenas. Te gaidamee bija at- nahlfuschy. Wisi noschdabs pee galdeem.

Safaredseschanahs preekem schy ir weeta. Uihgsniba un gawilefchana schy atskan.

Notahlu stahw noslumuschee. Wineem ir faweji us kara- loula kruituschy; wini tilai atnahlfuschy, lai waretu beidsamahs sinas no fawejeem dabuht. Sirdi aisgrahbj klausotees, kâ kruituschy kara-beedri schyhs sinas ar weenteefigeem wahrdeem pastahsta.

Bet lai atstahjam scho fehroschanahs-weetu un pafkatamees us zitu. Nedsam leelu mahju Wirneeku eelâ. Ustahpjam pa trepehm augfcham, atrohdam garu gangi. Pee mahjahm pee- nahht jauns wirneeks, peeprasa dworinkam, waj kahda gaspa- scha ar tahdu wahrdu wehl tai mahjâ dsihwo. Wajadfigo atbildi dabujis steidsahs pa trepehm augfcham. Zaur gangi gahjis pee-eet pee kahdahm sinamahm durwim un lehni pawell durwju swani. Deenasta meita durwis atdara. Winsch prasa: waj N. gaspascha mahjâs, bet nedabu fawu wajazeenu is- faziht, kad preeka kleeedseenu isdsird, kleeedseenu, kas no pa- schas sirds nahjis. Jauna gaspascha bija isdsirduse fawa pahrnahldama laulata drauga balsi un eellegdamahs bija wi- nam peesteigufeshs un ap kaktu apkehrufeshs. Wina smeijahs, wina raud, — wina nesin ko ais preekem dariht — — Schahdu preeku newar ar wahrdeem isfaziht, tilai lihds just to war, ja klahht bijis.

Schy tilai kahdas drufzinâs no teem preekem, kas radahs muhsu duhschigeem kareiwjeem pahrnahkoht.

No Warschawas teel sinohts pahr schahdu behdigu atga- dijumu: Preefsch pahri nedelahm kahdam bagatam Warscha- was kaufmanim rohlâ eelohda wina masais klehpja funitis. Kohdeens nebija siprs un kad funitis pilnigi wewels islikahs, tad kaufmanis kohdeena bruhji neko ne-eewehroja. Behz kahda laika funitis palika flims un nosprahga, bes ka lohpu ahrste flimo funiti buhtu apflatiwees, kas tam par kaiti peemetufeshs. Bagahja atkal kahdas deenas un kaufmanis palika flims. Weh- lat atsina, kas ta par flimibu bija: funitis bija traks bijis un tã tad kaufmanim schy pate laite bija peemetufeshs. Ne- kahdas sahles nelihdsjeja, kaufmanis nomira, breefmgas moh- kas zeefdamâs.

No Lubartowas (Lublinâs gubernijâ) teel sinohts, ka kahds traks wilks farehjis diwus zilwekus, kahdu wihru un kahdu 5 gadus wezu meitau, bes tam wehl wairak mahju lohpus. Kad nu kaimini sapulzejajs un sahka wilkam pakat dsihtees, tad wineem beidsiht isdewahs trako wilku rohlâ dabuht un to nokaut. Tee no traka wilka farectee zilweki laikam ais- ees bohjâ.

No Kijewas. Tureenâs bahnusi tai 6tâ Septemberi pulk- sten 3 no rihta peepeeschi iszehlahs uguns. Uguns aisgrahba weenu no paku-nameem, furâ atradahs istabas leetas, sukari un kahda dala spiritka un petroleuma. Driht wifa ehka sahla degt; tuhstoscheem dsirksteles us wifahm pufehm tumfchâ nakti ftraidija. Turu pee paku-nama stahweja trihs wagoni (dselso- zela rati) ar schaujamo pulweri. Winus newareja zitadi proh- jam dabuht, kâ garam wedoht gar degschanas weetu. Brees-

migas bailes fagrahba wifus flachtbuhdamohs, tilai Milowanowa lungs, ftanzijas preefchneela weetneeks, duhschu nepa-faudeja. Winfch uslez us lokomotiwu un pawehl mafchiniftam, lai brauzoht. Mafchina fwelppj. Ar pilnu fpehku aifbrauz lokomotive tuwu gar uguns-weetu garam; pulweru wagoni ir glahbti. — Ea zaur uguni notifufe flahde (paku-nama) lihds ar nodegufcho ehlu fneedsahs lihds lahdeem 50,000 rubtu.

No Mohikewas teel fnohts pahr lahdu manigu fchihdu. Arawlas muifcha dshwoja lahds fchihds, kura wejalais dehs ar filkeh m andelejahs. Schi andele winam atmata tilai lahdu 70 rubtu pelnas par gadu. Schi pelna bija lohti mafa. Te iszehlahs karsch. Muhfu fchihdinfch pahrdohd wifus fawus krahminus un par teem dabu 45 rubtus. Ar scho nau-du winfch aifbrauzt us Bulgariju. Wehlah winu redseja eefch San Stefanas andeles darifchanas. Pehz weena meh-nescha winfch pahrfuhta fawai feewai 700 rubtu un dascha-das drehbes; pehz 5 mehnescheem winfch pahrfuhta 4500 rubtu. Nu winfch pats pahrnahjis un grib muifchu pirkt par 20,000 rubtu. Efur manigs fchihds, kas ar 45 rubli-fcheem aifbrauzis un ar til dauds tuhftofcheem pahrbrauzis!

No Kafanes teel fnohts, ka tur bijis leels uguns-grehks. Pawifam nodegufchi 13 akmenu nami un 31 kohku nams un lahds 7 leelas mahjas ar wifam fahnu ehlahm. Zil leela ir notifufe flahde, tas wehl naw finams.

No Kafanes teel fnohts, ka tur tilfchoht jauns dselszetfch buhwehts, kas no Kafanes eefchoht lihds Mifchni Nowgorodet.

No Cholmogoras (Archangelskas-gubernija). Ka „Golofs“ fino, tad is tureen as zeetuma isbehgufchi 5 politikas noseeds-neeki, kuru fiarpa ari weens feeweetis atrohnahs. Lihds fchim wehl naw isdeweas, behglus rohka dabuht.

Ahrfemes finas.

No Turzijas. Kahds Turzijas awifchneeks raksta pahr tagabejo Turzijas buhshanu ta. Weena no beidsamahm zeri-bahm mums parahbijahs, prohti ta zeriba, kas mums fazelta zaur Midata Pascha pahrnahfcham. Schi zeriba ir gan tilai mas gaifmas staritis tumfcha nakti; bet zil mas ari fchis staritis nebuhtu, tomehr winfch eepreezina nelaimigohs Turkus un dohd kristigeem drufzin zeribas. Konftantinopel-neeki tura leelas zeribas us Midatu Paschu, ko taifnibas pehz nofauz par leelu reformatoru (pahrgrohfittaju) un weiklu pahrwaldneeku. Midatam Pascham ir fchih asbas ihpafchibas, tahs neweens winam newar noleegt; turklaht winfch ir eemantojis leelu ufizibu, katriis ufizahs wina ftigram garam. Bet waj winfch drihs pahrnahls, ka daschi to dohma, un kad winfch buhs pahrnahjis un darifchanas usnehmis, waj winfch drihlftehs fwabadi pehz fawa prahta strahdaht? Waj winam atlaus fwabadibu darifchanas? Waj winfch ne-atradis at-kal tahds paschus kaweklus, kahdi winam fenal preti stah-jahs, kad winfch nelahrtigo waldbu raudfhs pahrgrohfitt de-riga kahrtiba? Gan faka, ka sultans us fawu bijufcho leel-wesiru, Midatu Paschu, wairs neluroht launu prahtu, bet pee tam aifmirfi, ka sultans iraid tilai zilweks un ka tahs ne-uf-tizibas dohmas, kuras winfch pret Midatu Paschu tura, naw pilnigi subufchas. Watjadfiba, leela nenowehrfchama waija-dfiba sultanu ir peepeedufe, Midatu Paschu atpakal fault us Turziju, bet te nu deretu finah, ar kahdu nodohmu sultans winu atpakal fauzis un waj winfch nodohmajis, teefcham Mi-datam Pascham waldfchanas waru nodoht, jeb waj to tilai

dara islifchanahs dehl, lai kauschu prahts apmeer'natohs. Lai ari buhtu ka buhdams, tomehr viermais fohlis ir fperks, un war zereht ka sultanam tad buhs labaks padohma dewejs un laikam ari fawu labu prahtu pahrwehrthhs labds darbds, ka to no wina gaida. Zi ta notiftu, tad pahrlabofchana zera ma. Sul-tans Hamids zaur fawu nesinafchanu un flifteem padohma dewjeem fawai walstei dauds nelaimis padarijis, ko zaur gu-dru ifturefchanohs buhtu warejis padariht par nebaritu.

No pahrgrohfittumeem, faka augfcham minetais Turku awifch-neeks tahlatu runadams, es neta nefajifchu, neds no teem pahrgrohfittumeem, kahds Lajjards (no Angltjas waldbas pufes) Turzijas waldbaipreefcha lizis, neds no teem pahrgrohfittumeem, ko Turzijas waldbiba pate teizahs ifdarohht un tatschu neta ne-ifdara. Pahrgrohfittumi preefch Turzijas ir tilai tulfchi wahrdi. Kamehr Turzijas waldbiba atrohnahs tahda buhshana, kahda wina tagad, kamehr no pahrgrohfittumeem naw neta ko ru-nah; winai pilnigi peeteel us tagabeja stahwokka noturetees. Turzijas walstis ta fakohht ftahw besdibena preefcha, un kad drihs waldbiba nenahl gudra wihra ftingras rohkas, tad wifa walstis war bohja aifcet. Turzijas walstei breefmas nedraud no ahreenas, bet no eefcheenas, wina pate fewi pohsta gahfhs.

Sche kahds wahrdus peelifchu pahr Keredini-Paschu un pahr wina atlaifchanu no deenasta, jeb ar ziteem wahrdem fa-koht: pahr to, kapehz sultans winu us Konftantinopeli atfauza.

Keredine-Pascha, ka finams, ir leelu grahmatu farakftijis Arabeefchu waloda. Schi grahmata fazehla muhamedanu semes leelu eewehrofchanu, tilai Turki to ne-eewehroja. Kad Midats-Pascha tika no leelwesihra amata atzelts un is Turzijas walstis israidihst, tad drihs pehz tam kahdi Turku laif-rakfti nehmahs augfcham mineto grahmatu pa dasai Turku waloda pahrtulkohht. Schini grahmata bija pahrrunati un is-fkaidroti muhfu laiku zenteeni un attihstiba un pee tam pee-minehts, ka muhamedanu tiziba fchahds zenteenus un attih-stibu neleedsohht. Til lihds ka kahda daka no fchih grahma-tas pahrtulkota tika Turku brihwprahrtiga awife „Hakikata“ nodrukata, tad fchi awife tika aifleegeta, tomehr aifleegete raf-ftu gabali tika flepeni drukati un nahza kauschu rohkas. Sul-tans, kas bija awif aifleeds, tagad pats gribeja ar mineto grahmatu eepafihtees, tapehz to lika pilnigi Turku waloda pahrtulkohht un ta kad sultans eepafinahs ar Keredini-Paschu.

Keredine-Pascha bija fawa grahmata ifskaidrojis walstis paschwaldbas lifumus un fchee, ka prohtams, nebija sultanam pa prahtam. Tomehr sultans Keredini-Paschu atazijnaja us Konftantinopeli ar to nodohmu, lai Keredine-Pascha, Konftan-tinopeli buhdams, buhtu Midatam-Pascham par atfwaru.

Waj kahdas pahrgrohfittas brihwprahrtiga garo gaidamas un teefcham buhs fagaidamas, tas geuhht zerams, tapehz ka sul-tanam ir grohfigs prahts. Tomehr janogaida, kas notifs, kad Midats-Pascha fahls strahdaht. — Ea rakfta augfcham mi-netais Turku awifchneeks.

No Bosnijas. Zaw daschu reisu tilam firojufchi, ka Au-ftreefcheem ar Bosnijas un Herzegowinas eemefcham newei-zahs, ka wini pat daschu reisu no nemeerneekem tilufchi fa-kauti; tagad waram firoht, ka Auftreefchi nemeerneekus wifur pahrwerejufchi. Bosnijas walara pufe Auftreefchi eemehmu-fchi Liwnu, bes tam wehl ufwarejufchi rihtu pufe kalna-ze-tohlfni Zworniku, ta ka Bosnijas pawalste tagad Auftrijas wirswaldbai padetufehs. Ari Herzegowina ta fakohht ir ta-gad pilnigi Auftreefchu rohkas. Auftreefchu kara-wadonis Jo-

wanowitschs Herzegowinâ raksta tâ: Klobuka, nemeerneeku stip-
raka weeta Herzegowinâ, ir tagad Austrijai padewufehs. Pee-
zas deenas no weetas wina tika apfchaudita, lihds wina pa-
dewahs. Eil lihds ka pilsfehsta bij padewufehs, tuhliit fahka
tureenas kalna zeetohlfni ispohstih, lai turpmal nemeerneekeem
nebuhtu weetas, kur us pretoschanohs waretu fapulzetees. Pee
pilsfehstas eenemfchanas nahza Austreeschu rohlâs 2 leelgabali,
dauds kara-mantas un leels pulks slintu. Tas bija tâ. Tee
zaur faweem breesmas darbeem isdaudsinatee Korjenitsches ee-
dshwotaji, ar kahdeem iskleedeteem nemeerneeku pulkeem fawe-
nodamees, bija nometuschees apflehtâ weetâ, bet tika no kahda
Austreeschu kara-pulka ar leelgabalu fchauschanu aisdshiti.
Schee nu flehpahs aibehgdami nepee-eijamâs weetâs un tab
aibewahs us Klobukas zeetohlfni. Austreeschu kara-pulkam pee-
nahloht nemeerneeki, kas bija Klobukâ nostahjuschees, aibehga
pahri par rohbeschahm us Montenegro. Nemeerneeki, kas Klo-
buku aistahweja, ar leelu duhschibu turejahs, pee lam wini
dauds kara-wihrus pasaudeja. Austreeschi pee tam mas pa-
saudeja: krita 2 wirsneeki un 1 salbats un eewainoti tiku 2
wirsneeki un 4 salbati. Pa wifu apfchaudischanas laiku bija
nelahgs gaisf, tikai uswarefchanas deenâ laiks atmetahs jauls.
Eâ raksta augfcham minetais kara-wadonis.

Zaur Herzegowinas un Bosnijas eenemfchanu Austrija ir
faudejuse 4082 kareiwjus, prohti 1006 kirituschi un 3076
eewainoti; flimneeku ir pawisam kahdi 12,000, tâ ka is dee-
nasta us tahdu wihfi ir atstahjuschees 16,000.

No Greekijas. Kâ lasitajeem jaw finams, tad starp Gree-
kiju un Turziju ir rohbeschu deht iszehluschees strihdini, jo
Turzijas waldbiba negrib jeb kawejahs ispidiht tohs Berlines
meera-nolihguma nofazijumus, kas Greekijai nahf par labu.

Greekija, kâ prohtams, ar fchahdu kawefchanohs newareja
ar meeru buht un tamdeht laida rakstu pee leelwalstim, lai
tahs winai palihdsetu nospreesto teeju dabuht. Anglija no
fchahdas palihdshibas atrahwahs, fazidama, lai Greekija pate
raugohf ar Turziju isliht. Tagad atnahfufchas finas, ka
Anglija palihdshochf Greekijai ar Turziju isliht. Midats-
Bafcha, Londone buhdams, isfazijis fawas dohmas, us kahdu
wihfi wifu labaki waretu fcho islihgfchanu isdariht. Midats-
Bafcha dohma, ka Greekijai waijadsetu peefchirt Kretas-falu.
Anglijas waldbiba peekrihtohf Midata-Bafcha dohmahm.

Afganistane un tureenes eedshwotaji.

Tagad, kur kateu deenu Afganistanai karsch ar Angliju
gaidams, gan kahdas finas pahf Afganistani (Afganu walsti)
un Afganeem nebuhs newetâ.

Seemetu un rihtu puse Afganistanai ir par robeschahm
augsti kalni, kas pahri par mahkoneem sneedsahs un ar muh-
schigu sneegu ir aplahfi; deenwidus puse ir leeli smilfchu
tuffneschi. Afganistane, pee Indijas robeschahm buhdama, ir
preefsch Anglijas lohti eewehrojama, tapehz ka tur andeles-
zeli no Indijas zauri eet un ka ta Indijai par apfargataju.
ka zita kahda walstis gribetu no tahs puses Indijai usbrukt.

Pilsfehthu Afganistanes walsti naw dauds. Pilsfehthos naw
stipri apdshwotas, bet turpreti ar semes-walneem stipri apsti-
primatas. Tahdâs apzeetinatâs pilsfehthas usturahs tee zilts-
wezatee jeb waldneeki. Tschetras peektas datas no wifas
Afganu walstis ir ne-augliga seme, flintis un augsti kalni.
Starp augsteem kalneem atrohдахs augligas eeleijas, kas til-

lab fawa dabas bagatuma kâ ari krahfchnuma deht ir ap-
brihnojamas.

Deenwidus rihtos stahw Solimana-jeb Baltee kalni ar fla-
weno Keibera zela weetu, zaur kuru eet Indijas swarigais
andeles-zelfsch un kur 1842trâ gadâ Angli, ar Afganistani
kara buhdami, tika no Afganeem breesmigi fakauti.

No deenwidus wakareem nahf lectus un tur ari lohti aug-
ligi semes widutschi, kur kohlwilna un zukura needres aug.
Pawisam zitadi ir tee semes widutschi, kas atrohnahs seemetu
rihtu puse, kur Hindu-Kuh milfu kalni pazetahs ar faweem
augsteem galeem lihds 18,894 pehdahm (5 1/2 werstes) augsti.
Weenâ no fchi kalna augligahm eleijahm atrohnahs Kabulas
pilsfehsta, kur Afganistanes waldneeks jeb emirs dshwo. Ka-
bulai ir kahdi 40,000 eedshwotaji.

Ari wehl weena zita pilsfehsta ir eewehrojama, prohti
Gahsnas pilsfehsta, kur preefsch wairaf gadu simtenceen to laiku
waldneeki mita. Lai gan fchi pilsfehsta waldischanas buh-
fchanâ tagad naw eewehrojama, tad tomehr wina ir swariga
preefsch Indijas andeles-zela un bes tam weht kara-laitâ, kad
Anglija usbrukt Afganistanai, jo tur ir kara-fpehka rihtlo-
fchanahm stipra atspaida.

Afganistanu seemetu-wakaru puse atronahs augligs semes
widuzis, to mehds nosaukt par Widus-Afijas labibas flehti,
prohti Herata, kas jaw wehsture flavena tikuse zaur fawu
rohfschu uhdeni un sohbenu afmineem (gelscheem), ir ta weeta,
ap kuru jaw wairaf neka fiantu gadu Persija un Afganistane
strihdahs, katra gribedama to preefsch fewis ceguhf.

Kandahara, Afganistanes deenwidus-puse ir swariga ande-
les-weeta preefsch Perseefchu-Indeeschu tirgoschanahs un at-
rohnahs Seistanas tuffnescha mala, no kureenas zelfsch aishwed
us Heratu. Schini widuzi ari atrohnahs fchi apgabala lee-
laka upe Silmenda, kas kahdas 150 juhdes ir gara.

Afgani jeb Afganistaneeschi, kâ winus ari mehds nosaukt,
peeder pee Perseefchu zilts un pee schkirtahs Muhameda tizi-
bas schkiras peederedami stahw ar siteem muhamedaneem nai-
diba. Zitadi wini ir strahdigi semklohpji, weilki amatneeki uu
uszihtigi tirgotaji, kas jaw deefgan eewehrojama attishibas stah-
wolki fasnuegufchi. Tomehr ziti Afgani peeder ari pee oht-
ras muhamedanu tizibas schkiras, kas lihdsigi wezai Israela
ziltei, ir ganu jeb aplahrt staigataja tauta.

Wispahrigi nemoht Afgani, no kureem daschi wehstures
prateji un mahziti wihri faka, ka lee esohf radineeki Israela
behrneem. Afgani ir kara mihtotaji, tâ ka kaimineem deefgan
to ruhpetees, lai Afgani wineem ne-usbrukt. Afgans no
behrnu deenahm jaw us tam radinahts, ar kara-cerohtscheem
apeetees un us firgu rihtotees. Ar aukstummu un un siltumu
apradis Afgans usaug par kareitwi un ari par laupitaju, ja
kara-darbu naw; Afgans usaugs tâ fakohf breesmas un zihnischa-
nâ un winsch ilgojahs pehz zihnischanahs un pehz breesmahm.
Zihnischanahs un breesmas ari paschu semê netuhkfi, tur zil-
tis jawâ starpâ naidibâ dshwo; bet kad ahrihs enaidneeks
nahf, tad wifa naidiba aismirsa un tee kâ weens wihrs stah-
jahs tam preti. To redseja toreis, kad Angli ar Afganeem
usnehma kareu, kâ wini wif Angleem preti stahjahs un
tohs neschehligi fakahwa. Wini ir brihwi un fawwatigi
zilwefi, kas newar pazeest sweschu waldischanu, tapehz wini
ar wifem spehkeem kâ weens wihrs pret sweschineeku usbrut-
fchanu fazetahs, tapehz ari Angleem, kas ar Afganeem grib
kareu zelt, waijadsetu to eewehroht, ka wineem kara-brihdi buhs

jakaro ar duhſchigeem, par breeſmahm nebehdadameem un weil-
leem kareiwjeem.

Par Afganu mahzibas ſtahwokli runajoht jaſaka, ka tee
naw, pehz Giropas goiſmas ſtahwokta mehrijoht, tablu us preek-
ſchu kluwufchi; preeſteri un tirgotaji buhs tee weenigeem, kas
mahf loſiht un rakſiht. Par rakſtu- un mahzibas-walodu
wini iſleeta Perſeeſchu walodu, winu paſchu walodas iſſohl-
inê tilai lahdas pahtaru- un ſingu-grahmatinas drukatae.
Turklaht ari, par ko naw jabrihnahs, Afgani ir deesgen mah-
nu-tizigi, ta ka wini no roganahm un burwjeem wehl bai-
dahs.

Beigâs wehl japeemin, ka Afgani ir ſawwatibâ gadu ſim-
teemem dſihwojuſchi un ar meef' un dwehſeli pee ſchahdas
ſawwatibas turahs. — Afganu ſeewas eſoht lohti ſkaiſtas
un doifi auguſſas; bet kad nu Afganu peeder pee Muhameda
tizibas, pehz luras wihri ſawas ſeewas tura par wehrdſenehm,
kad ari Afganu ſeewahm maſ brihwibas, lai gan kaſſligas mi-
leſtibas brihdi, winas ari daſchu ſawwatigu ſiki iſdara.

Wiſu koſpâ ſanemoht nahlam pee ta gala ſpreeduma, ka
Angteem, ja wini kore ar Afganistani uſnemtu, deesgen gruh-
nahſſees, laut ko eewehrojama iſdariht. Kas ari par nelaimi,
kad Anglija druſzin ſuſas dabutu, jo pelniſuſe wina to jaw
fen no wiſas Giropas.

Par ſemkoſpibas iſſtahdi Griwâ.

(No Martin Slawiſchena.)

Pehtz programa un pehtz eepreeſſchigahm iſſludnahanahm iſ-
ſtahdei waijadſeja eefahſtees 19ta un beigtees 22tra Auguſta.
ſchi no daudſeem leeliſti gaidita, daudſ ſlawas un jankumu
apſohlidama deena bij reiſ klaht. Bij gan druſtu apmahuſeſs
debeſs, bet zitadi ſchihſ deenas eefahſtums nebij ſmahdejam.
Wehjinſch druſtu puhta un tahs kohti daudſ un daſchadas ſla-
gas, ar kurahm iſſtahde bij puſchota, wizinaja, it ka gribedamas
ar to paſinoht, ka nu wiſs gataws, lai til nahf, kam tiht, iſſtahdi
apſtatitees. Kaudis nelka ari uſ ſewi welli gaidiht, bet ſtei-
dſahs no malu malahm uſ Griwas pilſſehtinu. Preeſſch iſ-
ſtahdes iſredſeta weeta bij tirgus plazis pee uguns-dſehſeju mah-
jas. Wiſapſahrt ſchim plazim bij no dehtem taſſta, lahdai
leelai pajumtei lihdſiga ruhme, preeſſch leeleem un maſeem mahju
lohpem un ziteem iſſtahdijumeem. Bet zeen. laſtajs, ko kawe-
jamees ilgat uſ eelas? Mahz mon gara lihdſ, ja wehl wairaf
ko no iſſtahdes gribi ſinaht. Bet papreeſſch eefim pee laſes un
iſnemſim biketes, ſinams latris preeſſch ſewis, uſ wiſu iſſtahdes
lauku par weenu rubli; jeb deenas-biketes, kuras maſta: pirmâ
deenâ 50 kap., ohtra deenâ 30 kap., treſchâ un zetorta pa 20
kap. Redſ, ka iſſtahdes wahrii ir it janki ar wainageem un
karogeem puſchotti! Wirſ wahrteem ar leeleem burteem ir rak-
ſtihts: „Saunjelgawas un Illuſtes ſemkoſpibas beedribas iſ-
ſtahde.“ Geſim nu eefſchâ! Ak, ka ſchis plazis nu ir pawifam
zitadu uſwalfu dabujis! Ar eglitehm apſtahditi zeki un zelimi
eet kruſteem un ſchkerſeem, pa kureem iſſtahdes apmelletaji ſchurp
un turp preezigi ſtaiga. Mahletti benki ir ſchur un tur iſlitti,
tur peekuſuſcheem atſehſtees. Daſchi maſu koſzinu pudurini, pu-
tu kruhmimi, nopkautas labibas tublini, ſemê eſſtahditi kappoſti
un zitas dahra ſaknes un ar labibu apſehti plazifſchi mums pil-
nigi preeſſchâ ſtahda muhſu lauku dſihwi un muhſ atgahdina,
ka eſam ſemkoſpibas iſſtahde. Iſſtahdes wahrteem preti, uſ pla-
liſcha widus, ir weena ar ſakumeem uu puſehm janki puſchota,
augſta aſkonlantiga mahja, kura iſſkatahs gandriht ta ka zirkus-
mahja Nigâ. Uſ leelajahm ee-eefſchanas durwim ir jaw no tab-
leenes redſams mirſraſſis: „Amatneeziſbas ruhme.“ Kreiſâ
puſe ſchâi mahjai ir muſtantu mahjina jeb pawiljons. Labâ
puſe ir leela, ar wainageem un puſehm janki puſchota buſets
ſahle jeb dſehreenu un ehdeenu pahrdohſtawâ. Bet kas nu til ko

eegahjis iſſtahde jaw dohmahs uſ ehſchanu un dſerſchanu? Geſim
wehl tabtak, iſſtahdei wiſapſahrt.

Bet rau, ka iſſtahde jaw ir pildijufeſs ar ſinlahrigeem un lu-
ſtigeem ſtatitajeem, turi nupat ay muſtantu pawiljonu ſahf
pulzetees. Geſim mehs ari turp; tur buhs kas dſirdams, barons
v. Engelhardt iſſazija iſſtahdi par atklahtu un uſſauza muhſu
mihtam, augſtam Keiſaram augſtu laimi, uſ ko klaufitaji ar
ſtanigu burah atbiſdeja un tad zepures nonehmufchi klaufitajis uſ
Kreewu tautas-dſeefmas jankahm ſſanahm. Pehtz tam runaja
ſchihſ beedribas ſetreteers Welgera l., ſchihſ iſſtahdes nodohmu
un mehri iſſlahdrodams. Wiſſch ſalidſinaja muhſu leelu
walſti ar dahru un Griwas pilſſehtinu ar rohſi, ſajidams: Kad
rohſe ſewi puſchlo, tad wina ari dahru puſchlo. Wiſſch zeroht
ka Griwa zaur ſawu iſſtahdi zit ne zit peepalihdſeſchoht Kurſe-
mes, ka ari muhſu Kreewu walſts darbu un ſemkoſpibu weizi-
nahf. Wiſſch pateizahs beedribas wahrdâ ſiklab ſchihſ komite-
jas lohzeſteem, ka ari wiſeem ziteem, kas publejuſchees pee ſchihſ
iſſtahdes. Wiſſch ari peemineja, ka ſchi iſſtahde ne-eſoht til pil-
niga, ta kad wainu un truhzibu newaretu atraſt, bet wiſſch pa-
kaujotees uſ publikas pajeeſtibu un t. t. ſchi iſſtahde eſoht beſ
brandwihna; kas noſſdmejoht, ka ſemkoſpji dſenotees uſ labu un
ſahſtigu dſihwoſchanu.

Pehtz ſchihſ runas publika iſſazija ſawu labpatiffchanu, kura
tika ar muſſka ſſanahm pawadita. Weidſoht wehl runaja profe-
ſors Wolſa l. no Nigâs. Wiſſch iſſlahdroja, kas iſſtahde ihſi
ir, uſſlaweja ſcho pirmo Griwas iſſtahdi un iſſazija to weh-
ſchanahs, lai nebuhtu ilgi jagaida uſ nahſoſchu iſſtahdi ſchimi
pilſſehtinâ. Ar publikas labpatiffchanas ſaulſchanahm un mu-
ſſkas ſſanahm tita pabeigta iſſtahdes atklaſſchana. Bij deesgan
janki; til janofſchelo, ka neweens dſeedataju koſtris nebij peeda-
lijees. Nu kaudis iſſlihdâ paſchus iſſtahdijumus jo ſmalſkati ap-
ſtatihf. Pirmâ deenâ leelaka data iſſtahdes apmelletaju bij no
augſtatahm kahrtahm. Geſim nu ir mehs, ka jaw ſemkoſpii,
papreeſſch mahju lohpinus apſtatihf. Iſſtahditi bij 48 ſirgi no
ſchihſm fugahm, ka: Arabiſas, Angliſas, Kreewiſas, Pini, eefſch-
ſemes un ari no daſchadahm janktahm fugahm. Tê bij da-
ſchi it labi ſirgi; bet kuri bij tee labakee, to dſirdeſim tad, kad
premiſas tiſs iſſdalitas. Gohwu-lohpu bij 34 gabali no ſchah-
dahm fugahm: Breitenurgeeſchu, Holſteineeſchu, Angleeſchu,
Deiſrihu, eefſchſemes un no daſchadahm janktahm fugahm. Bij
preeſſ ſtatitees, lahdas leelas un labas gohwis, leeli trefni wehr-
ſchi un kohti labi un leeli teli ſchê bij atweſti. It ihpaſchi di-
wi, weena itin balta weenu gadu un 7 mehneſchi weza gohtina,
ar wahrdû Antonija un weens tapat itin balts, weenu gadu
un 2 mehneſchi wezs wehrſihts, ar wahrdû Fridolin, abi no
ſtaidras Breitenurgeeſchu fugas, tika no publikas ar labpatif-
ſchanu apſtatiti. Schee lohpiini bij trefni, gludent un til leeli
no auguma, ka leelas pee-auguſſas gohwis. Tas bij ſmuſſ
pahris. Scho pahriti nopirka Bruttan l. par 301 rubli. Kadbi
lohpiini, tahda ari jena. Scho pahriti, ta ari wehl daudſ zituh
gohwu-lohpus, ſirgus, aitas un zuhtas, bij iſſtahdijis ſchihſ drau-
dſes leelſkungs, hojmeiſters Dr. A. v. Dettingen. Laſtaji nu
gan dohmahs: Eſſelenzes leelſkungs dabuja tal to pirmo pre-
miju? Ne; wiſſch nepeenehma! No paſcha eefahſtuma wiſſch
lihdſ ar Alt-Bornes baronu v. Engelhardt l. atſazijahs no pre-
miſahm. Waj tas naw par janku preeſſſchimi ziteem? Waj
ta naw it ſtaidra leeziba, ka ſcheem mineteem leelſungeem ne-
ween ſaws, bet it ihpaſchi wiſſpahrigs labums un lablahſchana
ruh? Augſta laime teem!

Geſim nu tabtak uſ ohtru iſſtahdes ſuhri. Tê ir iſſtahditas
16 aitas, no ſchahdahm fugahm: Sausdorn, Deiſrihu un Oh-
ſeliſchu. Pa leelakai dakai labas. Weena jauna aittina tika
pahrdohſta par 16 rubkeem. Zuhſu 28, no: Berſchires, Prinz
Alberta, Seffolka, eefſchſemes un ari no janktahm fugahm. Tê
bij ko papreezatees, ne ween ſemkoſpjeem, bet it ihpaſchi deſſnee-
teem un ſpeka mihtotajeem; jo daſchi wepri bij ta nobaroti, ka
knapi wareja paſtaigahf. Tê bij ari teizamas waiſlu-zuhſas, da-
ſchâs ar wiſeem ſiweneem. No 3 lihdſ 4 mehneſchu wezeem,
brangeem un leeleem ſiweneem bij wairaf pahru. Daſchi pahri
tika par 30 un 35 rubli pahrdohſti. Marjinowas (Marienhöf-

Ar Widesmes komitejas preefša eewainotu un slimu kara-wihru aplohpšanas riter-namā teel ar pateizibu par schabdu dahwanu fanemšanu hwi-teerehts, luras no 18. Merz. sch. g. fahloht ir tiku-šas nodohšas:

1. No H. v. L. leelmahtes par labu kruituško kareiwju palakpalikufcheem 10 rbl. — 1.
2. Baur draubses-lungu Gahstgens no Keijas m. un Lifumas faischtus un wefchu: 120 pahri zimbu, 24 pahri sekur, 13 johstas, 16 kreklus, 13 dweelus, 1 lamfolt, 1 klfenu-pahwestamo un 20 mahz. waltatas nahina drahnas.
3. No Weifmanu m. leelunga von Blankenhagen: fcharpiju, 3 pahri palagu un faischtus.
4. No Binku- un Annas-muischas draubsehm zaur rahstlungu von Böttcher 25 " 60 "
5. No Gertrudes draubses upura . . . 24 " 33 "
6. No baroneetes Luzie Mengden, ee-nehmums zaur kolekti 84 " — "
7. No Bikeres draubses zaur mahz. Eiling 14 " — "
8. No Gertrudes basnizas upura . . . 8 " 18 "

Kohpa 166 rbl. 11 l.

Kohpa ar fenal fanemtahm sumahm 19095 rbl. 79 lap.

Augscha mineta komiteja pagohdinajabs te pehzat stahwofchas rindinas doht pahrlatu pahrl fanemto sumu illeestafhanu:

No wifas fanemtas naudas sumas	Rbl. Kap.
las istaisa	19,096 79
ir tizis isdohts:	Rbl. R.
a) Tehpatas aprinka-pahr-waldbai nosuhtiti preefsch Baltijas lasaretehm	9600 —
b) preefsch laschotu taisifchana isdohti	174 40
c) beedribat preefsch tugineeku glahfchanas preefsch Donawā slihtufcheem kareiwem	1002 50
d) fludinajumi, telegrammi, nosuhtifchana un eepatafchana par wefchu u. t. pr.	334 84
e) preefsch kara-lauka aplohppehahm Besarabija	500 —
f) Rigas weetigai-pahrwaldei preefsch eewainoto aplohpchanas	569 45
g) fahbai slimneeku aplohppejai par palihdftbu	300 —

12,481 19

Tā tad wehl atleek 6,615 60

Rigā riter-namā, 18. September 1878.

Widesmes komitejas preefsch eewainotu un slimu kara-wihru aplohpšanas wahrdā:

Landrahts von Richter.

Magasihne:

Rungu- un Pehtera- basnizas- eeku stuhri.

Wislabakahs

gummi-galofchas

l e h t i.

Deelumā un masumā.

Rigas gummi-prezu fabrikis

J. W. Mündel. 3

Alifina besmeri

no itweena eefwehroma un weeglahm un fwarigahm lahriem, ar augstas Keisara waldifchanas un Rigas rahtes stempeli apdrohschinati,

tamdeht geldigi preefsch andelmaneem, kuptifcheem, mahjahm un faimneezibahm, teel neween pahredoht, bet aridsan itweenam besmeram tas pirzeja wahrds par weliti wirsu uifstis un weena pee Ernst Plates kunga driketa preefsch 1879 geldiga Widesmes laika-grahmata flahst dahwinata tai

weenteesigā wifu-wezafā un gruntigā

S.

Redlich

Englischu

magasihne.

Gruntiga Anglu

auschamū deegu magasihne

pee

„Breescha galwas“

Kalku-eelā, v. Reinhold l. namā

(blatam S. Redlich un Thiefs l. l. engelischu teh-raudu-magasihnei)

peedahwa nupat dabutus gruntigus neimtrinatus Anglu auschamus deegus, par wislehtatu zenu.

Par to la preze no wislabatas fortes un wisfada wihse lohti deriga, dabu latris pirzejs weenu drulatu apleezinaschanas sismi libds, un war pehzat, ja preze nepatibt, latrā laikā to pahremiht. 7

Georg Junewitsch.

Stalbes-muischas alus.

No 1ma September sch. g. fahloht ir Stalbes muischas porteris un Baireefchu alus pee Adolf Fischer, Saun-Jehzenē pee Stalbes latrā laikā dabujams un teel tur par tahm paschahm zenahm tā Stalbes muischā pahredohts. 3

Ligatē

swehtdeen 8. Oktober 1878

teateris,

pehz tam

weefigs wakars

pee Frigenwanlera musikas.

Gesahstums pulstien 6 pehz pusdeenas.

Scrihtotaji.

Behsis.

Swehtdeen 24. September Weifsenfeldta l. sahle

teaters

kara eewainotu familijahm par labu. Sfehbihts tiks

„Aehnreeks“ un „Diwi deeneefneezes.“

Gesahstums pulst. 7 wakara.

Tuwalas sinas zaur programeem.

Scrihtohis no Behsis kara-deem. kuhdameem Latw.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 24. September sch. g. musika ar

danzofchannu.

Biketes preefsch beedreem un dahmahm 30 lap. lauzineekeem 75 lap.

Gesahstums plst. 9 wakara, beigums plst. 2 nakti.

Beedribas ruhmes slehgs p. 3 nakti.

Beedru lahrtes ustrahdamas.

Kahrtibas komijsa.

Beribas beedriba.

Swehtdeen tai 1. Oktober weefigs wakars ar danzofchannu. Gesahl. pulst. 7 wakara, beig. pulst. 3 nakti. Maksa tā arweenu. Preefschneeziba.

Behsis.

Teaters

swehtdeen 8. Oktober sch. g. p. 7 p. p. Weifsenfeldta l. sahle.

Alga pehz nopelinas.

Pehz tam:

weefigs wakars.

Klahatlas sinas zaur programeem.

S. L. L. B. teatera komijsa.

Tani 3. Oktober sch. g. tiks noturehts

Turkahu muischā

pee Melber krohga

lohpu un krahnu tirgus.

Th. Junghaus, muischas waldineeks.

Tai nakti no 12. uf 13. Septbr. sch. g. ir Widesmes Jaunpils Dehlt mahjas faimneezei Annai Behstn is stala issagti: weens 3 gadus wejs ehre- seltis pelekā breefcha-spahwā ar gaischahm krehpehm, tahdu paschu asti, wehrtiba no 70 rubl. f. un weena kehwe tahdā paschā spahwā 16 gadus weza no 50 rubl. wehrtibas.

Saglu pehdas aisdifstas lihds Ogras muischas Rihstfcha krohgam, no kureenas tai paschā nakti uf Chrgtu muischas pusi abi sragt aissagti.

Kas par scheem abeem sirgeem waretu flaidetu sinu doht, ta stohs paschus waretu rohslā dabuht, tas dabuhs no Jaunpils pagasta waldibas pateizibas algu ismaksatu.

Jaunpils muischā, 18. Septbr. 1878.

Uf pagasta waldibas pawehli:

Scrihtweris: C. Egliit.

No zensures atwehlehtis. Rigā, 22. September 1878.

Driketis un dabujams pee bilschu- un grahmatu-driketaja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigā pee Pehtera basnizas.

No polizejas atwehlehtis.

Sirds-apsinas wara.

(Slatees Nr. 35.)

„Ja to es ari sinu,“ atbildeja Adolfs ar drohschu balfi, „bet kad Zuhš man gribat ustizibu doht, tad Zuhš drohschi us tam warat palautees, ka Zuhš nebuhseet peemihluschees! Al Deews, nē, pateesi nē! Es Zums gribu usihtigi un muhschigi kalpoht, zil ween manā spehja buhs.“

„Schi wina firsniga un atklahta apdrohschinafšana illi- kaks kapteinam patihkoht. „Baretu mehginacht,“ winsch fazija pee sewis un runaja kahbus klusus wahrbus ar sawu pawadoni, un pehz tam atkal pee Adolfa greesahs. „Wise ir labi,“ winsch fazija, „ne-aismirstat, ka es Zuhš til preeksch schihs zeloschanas waru paturehi?“

„Ne, lungs, es to wis ne-aismirstu,“ Adolfs atbildeja, „kad nu man zitur nekur tagad darba natw, tad es pee wisa meerā paleeku. Es esmu naboga, lungs, gauschi nabaga, til nabaga, ka es jaw par nastu nejeju gribeju fadereht, kad es zitur darba newareju atrast.“

„Bet,“ kapteins runaja tahkat. — „es newaru Zuhšu kreetnibu jaw eepreeksch pasiht, tapehz es Zums til masu lohni waru fohliht.“

„Renofakat nelo eepreeksch, lungs, ja Zums tā patihk,“ Adolfs atbildeja. Nemat mani lihds, pahreelinajatees par mani, pahrspredeet manas isdarichanas un spehjas, un dohd- dat pehz laimigi nobeigtas zeloschanas manu olgu, zil Zuhš gribat. To es eepreeksch apsohlu, ka es ar wisu meerā.“

„Tas ir brangi,“ kapteins nonurdeja. „Bet wehl ko Zums wajjadsetu mani tuhlin us lugi pawadiht un deen eestahtees.“

„Es Zums tuhlin waru lihdsi dohtees, lungs,“ atbildeja Adolfs, „man naw Hamburgā wairs nelas darams.“

Kapteins pahrmainija atkal kahbus wahrbus ar sawu pa- wadoni, un abi usflatija Adolfsu it ka zaurflatiht gribetu, ka- mehr schis ar bailigu zeribu us sawa likena isschirfchanu gaidija. Winam nebij ilgi jagaida.

„Kā Zuhš fauz?“ prasija kapteins, atkal pee Adolfa greesdamees.

„Adolfsu Brakenbergu.“

„Labi, jaunais zilweks! Zuhšu ahrpuse man patihk, un es zereju, ka Zuhš to eespaidu, kuru Zuhš us man astah- juschi esat, nelad nesaudeseet. Ja Zuhš buhseet leetasami, ustizami un isweizigi, tad Zums netil ween labi taps aismalfaks, bet es ari tizu, ka es, pehz atpakat-braufschanas, Zums labu wee- tu isgahdashu. Bet ja tas buhtu ohtradi, tad mehs efam schkirti laudis — un pirmaja azumirli, kad Zuhšu neustizibu usee- tu, Zums kuhstu ja-aiseet. Ja Zuhš ar scheem nofazijumeem meerā esat, tad Zuhš warat mani pawadiht.“

„Es tohs peenemu, un tuklaht pateizu,“ atbildeja Adolfs ar preeku starodamahm azim. „Tizat man, lungs, Zuhšu ustizeschana Zums nebuhš nelad janoschelo un nelad Zuhš par manu tschallibu, isweizibu un kreetnibu nesuhdeseet. To es apsohlohs un to peepildiht es zentischohs un tas wisufi- nabams Deews, kusch manā firdi flatahs, lai ir mans leezi- neeks, ka es wisadi kreetnis zilweks buhschu.“

„Jo labak preeksch mums abeem,“ atbildeja kapteins pree- zigi. „Es warefchu lihgs motees, kad ne Zums, ne man schi flunda nebuhš janoschelo. Nahkat, jeb kad Zums wehl

kas ja-apgahda, tad to tuhdat isdarat un dohdatees pee kap- teina Rengera „Fortunas“ lugi. Bet wairak es Zums ne- waru laika doht, ka pussundu.“

„Naw ar wajjadsig, lungs,“ atbildeja Adolfs. „Man ti- kai mahtei ir wehstule jaraksta, to es ari us Zuhšu luga waru dariht.“

„Jo labaki, tad nahkat,“ runaja kapteins un gahja ar sawu pa- wadoni prohjam. Adolfs dewahs ar preezigu un pateizigu firdi lihds, ar to zeribu, ka jaw tagad kahdu fohli pee sawa mehrka safneeg- schanas tuwat bija.

„Us „Fortunas,“ kahda trihs-mastiga luga, nonahluscheem Adolfs tika us kapteina pawehles kajite weste, kura winam nu bija jadshwo. Wina pirmais darbs, kad winsch weens pats atradahs, bija, us zeteem krist un ar luhgschanu un afarahm pee Deewa greestees un Tam pateikt, ka Tas bija jaw til tahlu lihdsijs. Bes ka Adolfs sinaja, klausijahs kap- teins Rengers un flatiyahs zaur kahdu masu lohdsinu kajite. Kad winsch redseja, ka Adolfs Deewu wispirms peeluhdja, tad winsch meerigi ar galwu palohzija un klufam, ka bija nahzis, aishghja.

„Labi,“ winsch tschulsteja. „Kā leekahs, es esmu labu zilweku fokehris. Deewbihjiga firdi, kura weenatne Deewu lihds, newar launas dohmas mahjoht.“

Adolfs, sawu luhgschanu beidhis, mekleja pehz pawehra, tintes un spalwas; sehdahs pee galda un rakstija. „Mihla mahte,“ winsch eesahko. — „Towa swehtiba ir jaw brangi lihdsjuse. Kapteins Rengers, pehz isflata gohda wihrs, ir man sawu ustizibu schinkojis un mani par luga skrihweri peenehmis. Preeksch Deewa un manas firds apsinafšanas es esmu apnehmee, scho ustizibu ar labeem darbeem atmal- fahk. Nihk es muhsu lugi us Peru krassteem un greefssees warbuht pehz gada laika atpakat. Lai Deews Lewi un Emmu pa scho laiku pasarga. Ne-atrauj man Lawu mihlestibu, dahrga mahte, un lihds aishweenam, kad Tu us Deewu ee- dohma, ari preeksch Lawa, sawus noseegumus noschelodama, pateiziga un Lewi par wisu wairak mihlodama dehla Adolfa.“

Scho wehstuli Adolfs aissehgeleja un dewahs us luga wirsu, gribedams to aistleht.

„Kas Zums ir, Brakenberga lungs?“ prasija kapteins Ro- gers, kusch schē atradahs, ar laipnu balfi.

„Wehstule preeksch manas mahtes, lungs,“ atbildeja Adolfs.

„Un tai wajjaga aistleletai tapt, waj naw teefa?“ fazija kap- teins. „Nu dohdat schurp! Pehz kahdas seerendel siundas brauks wehl reis laiwa pee malas un tad es gahdashu, ka Zuhšu wehstule tohp aistleleta. Nebihstatees — ta aisees riktigi.“

Adolfs peenehma scho peesohlijumu ar laipnibu un patei- zibu un pasneedsa wehstuli. Kapteins gahja ar to kajite.

„Es gan gribetu sinahk, ko schis jaunais zilweks raksta,“ winsch dohmaja pee sewis. Tas nu gan naw wis teizami, tatschu es dohmaju, ka sawai firds balsei warefchu atbildeht, kad es kahdu azumirli palasu. Schis jaunais zilweks ir gluschi sweschs un tatschu man ir winam dauds ja-ustiz! Bret sawu mahti tas nelo neslehs! Ja schini wehstule kas labš buhs — jo labak preeksch wina — buhs tai kas launs, tad es waru wismasak usmanigas azis tureht. Wi- jada wihse man wajjaga sinahk, kahda ir wina daba.“

Schis dohmas pahrwahreja wina pretoschanohs, ka weh.

stule attaisama. Winſch uſtauſa ſehgelt un iſtohzija papihra lohkſni.

„Smuks rakſts,“ winſch klufam fajija un laſſija tad tahs maſ rindinas. Dohmigs tur winſch kahdu brihdi ſtahweja.

„Es dohmaju, es winam waru uſtizeht,“ winſch fajija pehdigi, ſcho rakſtu ſalohzidams un aiſſehgeledams. „Winſch gan ar ſcheem wahrdeem beids: Lawſ ſawus noſeegumus noſſehlodams dehls, un tas ſihmejahs uf pagahjibas wainu — bet, winſch ir wehl jauns un buhs til kahdu nelahga gabalu padarijs. Tas ir pateefi wiſe, jo zitadi winſch til deewabihjigi runa, ka es waru zereht, ka ſawu uſtizibu redſeſchu nepeewiltu. Un wiſmaſal — tomehr wiſu newaijaga nemaſ dohmaht.“

Adolfs drihſ nomanija, ka kapteins draudſigi pret winu iſturejahs. Tas winu ar leelu preeku peepildija; un winſch neko nelaweja, kas ſcho draudſibu waretu wairoht. Zuhlin pirmas deenas winſch melleja ar ſawa preekſchgahjeja darbeem eepaſihtees, iſſkatiſa wiſas andeles grahmataſ, liſtes, mantu-ſaraktus un zitus papihrus, luei winam dereja, ſalih-dſinaja tohs ar kaſtehm un baſeem, kas apakſcha bija, un nemitejahs pirms, lihds tas ar wiſu kahtiba bija.

Ar preeku ſkatiſjahs kapteins Rengers uf ſawa jauna ſkrihwera uſzihtibu un iſmanibu, un daschs draudſigs wahrds uſflaweja wina ſſchallumu.

Behz laimigas braukſchanas tee ſaſneedsa Rio-Janeiro, Braſilijas kohſcho galwas pilſehtu, kuras ohſta „Fortuna“ enkuri iſmeta.

„Mums te buhs kahdas aſtonas deenas ja-uſturahs,“ kapteins fajija uf Adolſu, kureſch gluſchi pahſteigte ſcho jauku apgabalu apluhjoja. „Iſ grahmatahm un papihreem Zuhſ gan buhſeet redſejufchi, ka mehſ ſche no prezhem, ihpaſchi ſihda-baſeem, kahdu daku gribam pahrhoht, pee lam nauw ja-peemirſt, ka zenahm waijaga labahm buht. Zuhſ tad eeſeet uf ſemi un uſmelleſeet muhſu andeles draugus, teem muhſu prezi peedahwadami. Cepirkſchanas zenas jaw Zums ir ſinamas.“

„Ja, kungs,“ atbildeja Adolfs. „Bet ar kahdu zenu es waru pehdigi nolihgt?“

„Tas Zuhſu ſinaſchanai atwehlehts,“ atbildeja kapteins. „Zuhſ jaw dſirdeſeet, ka tas ſtahw. Ja Zuhſ zerejat labu nolihgumu notaiſiht, tad notaiſeet — ja ne, tad mehſ Peru walſi pahrhoſim. Tadeht nepahrſteidsatees.“

„Es to labako dariſchu, kungs,“ Adolfs atbildeja taiſidamees pee kraſta braukt. Ar waijadſigahm prohwehm un muſtereem, winſch kahpa laiwa un dewahs uf pilſehtu. Zif labpraht winſch buhtu kohſchas eelas un pilſehtas eewehrojamas weetas apſkatiſees, tomehr ſcho wehleſchanohs winſch pahſpohja un iſleetaja wiſu deenu, ſawus peenahkumus iſdaridams Winſch nemitejahs gandrihſ til ilgi, lamehr ſawu maltiti tureja. Wehl nebija deena gluſchi beigufehs, kad jaw winſch ar ſawahm dariſchanahm bija gataws un ſteidsahs uf „Fortunas.“

Winſch wareja pahreelinates, ka tas bij ſtrahdajis, zif warejis; tatschu winſch wehl ſchaubijahs, waj kapteins winu ar preezibu ſanems.

Einams, ka kapteins jautru waigu rahdija, kad winſch Adolſu eeraudſija. „Ah, jaw atpaſal!“ winſch fajija. „Labi, labi! Bet kapehſ Zuhſ ne-efat pilſehta par nakti palikufchi! Es nedohmaju, Zums pawehlejis, atpaſal nahkt.“

„Ne, kaptein kungs,“ atbildeja Adolfs, „tomehr manas dariſchanas ir beigtas — es eſmu wiſus andeles namus apmeklejis un wiſu riſtigi gala wedis, ko Zuhſ pawehlejat.“

„Ah, ah,“ iſſauza kapteins, azis no iſbrihnofchanas plati iſplehtis — „pee wiſeem jaw Zuhſ bijat? Tas ir gauſchi ahtri gahjis! un wiſu Zuhſ riſtigi gala wedufchi?! Nu, nahkat mana kajite un iſſtahſtaht, ko Zuhſ labu iſdarijat.“

Kapteins gan laikam neko labu negaidija, jo wina gihmis rahdija netizibu un ſchaubifchanohs. Tatschu, kad Adolfs winam wiſu ſklaidri bija iſteizis, wina azis no minutes uf minutu palika leelakas no brihnofchanahs un pehdigi winſch ſakehra Adolfa rohku un kratija to ar pateizibu.

„Draugs,“ winſch fajija, „Zuhſ eſat ihſti kreetnis zilwels, un kad tas ta arweenu eet, ka eeſahzees, tad mehſ pehſ labi draugi tapſim. Es gribu Zums ſklaidri iſteikt, ko es lihds ſchim til ta ka mehginajumu eeſkatiſu, bet tagad es Zuhſu iſmanibu, Zuhſu weiklibu un uſzihtibu it ſklaidri atſihſtu. Nedſat! Muhſu ſihda-baki mums wairs uf kalla neſtahw un tikai maſa dala atleek mums preekſch Peru. Beſ tam Zuhſ eſat kreetnakus zenus panahkufchi, ka mehſ pagahjuſcha gada eeſkſch Walparaiſo. Tas ir brangi, mans jaunais draugs, tas ir brangi.“

Kapteins berſeja, ſchohs wahrduſ runadams, it preezigi rohkas, kamehr ari Adolfs preezajahs, ka winſch bij warejis pa prahtam iſdariht.

„Ko nu, kungs!“ praſija Adolfs. „Kahdi uſdewumi Zums uf rihtdeenu ir preekſch manis?“

„Uſdewumi?“ Nu, mehſ eſam ſche ta puſlihdſ gatawi, atbildeja kapteins. „Wehl kahdas deenas man te ir japaka-wejahs deht zitahm iſdariſchanahm, par kurahm Zums nelas nauw jabehta, un ſcho laiku Zuhſ warat preekſch ſewis iſleetah. Apſkatees labi ſcho apgabalu, jo beſ Konſtantinopeles, Neapeles un Liſabones es neweenu til jauku weetu neſinu, ka Rio.“

„Es Zums gauſchi pateizu, kaptein kungs,“ Adolfs teiza lohti preezadamees. „Zuhſ iſpildat zaur to kahdu lohti ilgodamohs wehleſchanohs, kuru es apſlehtu lihds ſchim tureju — es Zuhſu palauſchanu nekur neleetigi neleetafchu, bet tikai paſtaigafchohs, tomehr —“

„Kas par tomehr?“ praſija kapteins. Adolfs noſarka un rauſtija plezus.

„Ah, ah, ſaprohtu!“ Nu, tur Zums newaijaga nemaſ ruhpetees. Zuhſ eſat ſchodeen kahdus 5000 dahlderus pelnijuſchi — diwi prozentes no ſchihs ſumas Zums peeder, tas ir 100 dalberi, no kureem Zuhſ katre azumirkli, zif waijaga, warat nemt.“

Tagad bija pee Adolfa reiſa brihnotees. „Tomehr Zuhſ jaw ar mani tikai johlojat, kungs,“ winſch fajija ſajuzis un netizeedams.

„Naudas dariſchanas es nekad nejohloju,“ atbildeja kapteins. „Ka fajiju, es Zuhſ gribeju til iſprohweht un tapehſ es Zums neko neſajiju, ka no katra winſtina diwi prozentes Zums peekriht. Tapehſ nemat Zuhſu naudu un darat ar to, ko Zuhſ gribat.“

Adolfs bij deefgan laimigs par ſcho bagatibu, kas tam peepeſchi ka no debeſim klehpi eekrika. Kapteins winam mineu ſumu noſkatiſa, ka neweens graſchs netruhka.

„Apejatees ar to taupigi, mihtlais draugs,“ winſch fajija. „Eeſahkums ir brangs un kad tas ta uf preekſchu ees un

lad mehs Hamburgâ atkal eebraufsim, warefeet labu sumu par fawu faukt! Zums ir trihs deenas atklauschana; eitat us semi un dshwojeet lustigi. Neeenu pateizibas wahrdiau wairs, es luhdsu. Zuhâ efat fawu naudu nopelnijufchi un ar to lai ir beigts.

Adolfs atstahja kapteina kajiti un dewahs fawâ. Ar no preeka starodamahm azim winsch apskatija fawu mantu. Tad winsch nehma 90 dalderus noht, nolika tohs kahdâ makâ un eeflehdsâ tad kahdâ kastitê.

„Tur stahwi klusu un meerigi, kamehr mehs Hamburgas tohraus eeraudstsim,“ winsch runaja pee fewis. Dewindesmit dalderi! Tas ir brangs eefahlums, un ja Deews gribehs, tad es zereju, ka es, mahjâ pahrnahjis warefchu labu datu no muhsu parahdeem atlihdinat. Oh, kahds preeks, kahda fwehtiba, kad es Lewi, mihta mahte, atkal ar skaidru firdsapsinaschanu warefchu aplampt. Eikai japazeefchahs! Gefahlums rahdahs labs, un es gribu taupiht un kraht, kamehr es fawu mehrki panahfchu, scho kohfchu un labu mehrki, kurfch kâ faule manâ tumfchâ firdi staro.

Dhtrâ rihtâ dewahs kapteins ar Adolfsu us pilsefchtu. Birmais steidsahs pee fawahm darischanahm, un Adolfs baudija trihs pilnas deenas Rio kohfchus dabas jautumus. Treschas deenas wakarâ dewahs winsch us luga atpakat, kur tas no kapteina draudstigi fanemts tika. Jaw tai paschâ nakli kugis „Fortuna“ aibrauzâ plaschâ juhrâ. Adolfs bija preefch fawa krahjuma atkal tschetrus dalderus sinajis peetaupiht, un kapteins, kurfch pilsefhtâ par Adolfsa uswefchanohs no faweem draugeem aptaujajees, dabuja wifur til ufteifchanu dsirdeht. Tâ tad wini abi bija gluschi preezigi. Abi bij winneufchi: Adolfs zeribu un kapteins ustizibu pee fawa fkrhwera, kuru winsch us labas laimes Hamburgâ bij fahchris. Tas laimigakais no abeem bija tomehr Adolfs. Wina firds lehja weeglaki, jo tas jaw bija no faweem grehleem, kâ ari parahdeem weenu datu nomakfajis.

V. Sudraba raktuwes eefch Peru.

„Fortuna“ peldeja nelaweta pa juhras wilneem, apmelleja Kap-ragu“) un fasnedsa bes kahdahm breefmahm Walparaiso, kur pirmu reisi pehz aibraufchanas no Rio enkuru ismeta. Schê eefahlaks Adolfsam atkal darischanas, kuras winsch ar leelako tschallibu isweda, tâ, ka winsch kapteina ustizibu jo wairaf eemantoja un fawu krahjumu pawairoja. Lai gan eefch Walparaiso netruhka lustigas dshwes, tad tomehr Adolfs no wifahm fargajahs. Wina leelakais preeks bij, taupiht un fawu krahjumu wairoht. Ar katru dalderi, kuru winsch wareja nolikt, winsch jutahs atweeglohts un laimigaks. Wina dohmas stahweja weenumehr til pee mahtes. Wina bija tas labakais glahbeis pret katru kahrdiraschanu, kura tam tuwojahs, wina bija nefaduramas brunas, pret kuzahm katra launa bulta atfitahts. Wini eedohmajohht radahs tam jauna weifme un dshfchanahs, ka pat kapteins to ar isbrihnoschanohs, bet ari ar leelako firfnibu usfkatija.

Behz tschetradfmit deenahm tika atkal zefofchana usnemta. Fortuna sehgeleja pee Peru krasstem, aptureja pee katras andeles pilsefhtas, kur bija kas darams, un Adolfs israhbijahs weenumehr gluschi ne-apnikdamas, til tschallis, til ustizams un kreetns, ka kapteins Rengers wina kâ fawu dehtu tureja un

to apfohlfchanu dewa, kad tee Hamburgâ eebraufschohht, tam labu andeles weetu isgahdaht. Schahdi nofazijumi, kur Adolfs, labaki fakohht, kur zits tad wairs nezenstohs tschallis buht, darija Adolfsu tatschu arweenu darbigatu.

Pehdigi bija zefofchanas mehrki panahkti un wifl noluhki iswesti un kapteins Rengers jaw runaja driht atpakat zefofchanu usnemt.

„Baldees Deewam,“ winsch fazija, „muhsu weilali ir laimigi iswesti un mehs efam tahdu lohmu willufchi, ka mans andeles lungs platos azis rahdihs, to dsirdeht un muhs gaufschi draudstigi fanems. Mehs sehgelesim bes kahdas kawefchanas us Walparaiso, apturefim tur kahdas deenas, lai waram jaunu lahdiu eenemt, un tad, ja Deews gribehs un labs wehifch buhs, braufsim bes kawefchanas us Hamburgu.“

Schi fina bija preefch Adolfsa it kâ no debesim nahkdama. Lai gan winsch, ne-eewehrojohht to krahjumu, kurfch ari gluschi mass nebij, ilgi wehl fawus weeglprahtibas noseegumus nebij par labu greefis, tad tomehr tas zereja, ka mahte wina ar preeku fanems. Jo tas wifu masak bija apnehmees labotees, to winsch ari zentahs un panahja. Zeribas faulite, jeb kâ mehs jaw peeminejam, zeribas swaigsnite bija wina firdi radufehs, kura ari pateesi ne-isdifsa, bet weenmehc, kâ farkana ohgle fwehloja, aistrenza tam wifas apbehdinadamas dohmas, jo winsch zereja labu weetu pee kapteina Rengera andeles kunga dabuht un tad til dauds nopelniht, ka mahtei un mahfai par fawu deenifchku maifi nebuhtu jaruhpejahs. Wifu, wifu, tas preefch fawejeem gribeja upureht, kad til winsch tohs redsetu laimigus. Winsch negribeja, par fawu laimi, bet par fawas mahtes un mahfas laimi gahdaht.

Ar klusu lihgfimibu winsch eedohmajahs atkatedeschanahs preekus. Nezerofchi winsch gribeja nahkt, fleepni un wakarâ winas istabina eelihst un tad pee winas kahjahm krist.

„Tur es esmu, mahte, mihta, dahrga mahte,“ winsch gribeja faziht. „Wehl gan ne-istihdsinajees ar faweem grubteem noseegumeem, bet tomehr labojees es pee Lewis greefchahs. Ustizami un kreetni es esmu pehz tam zentees, atkal par labu greeft, un nekahds jauns grehls naw manu apsinaschanu apgahnijis, kamehr es tahku no Lewis fwefchâs semes biju. Tawa fwehtiba ir mani fargajufe, mahte, un Deews ir manu, kâ ari Lawu luhgfchanu paklauffijis!“

Schahdus wahrdus winsch gribeja us mahtes runahht, un tad fawu fakrahto, taifni pelnito mantu winas flehpi isbeht un par winas isbrihnoschanohs preezatees; un tad tas gribeja istahstihht, kâ tam bij klahjees; un kad mahte nu dsirdehtu, ka winsch pateesi ir pahrwehrtis zilweks, tad wina to warbuht ar jo leelaku mihlestibu aplamptu, pee kruhts speestu un butfchotu. Un ari Emma pateesi wina fanemtu ar mihlestibu, un wifs buhtu atkal reis laime, mihlestiba un weeniba.

Schahdâs fapnds Adolfs stahweja, un wina ilgoschanahs bija til leela, ka winsch lugam palihgâ eetu, ja to fpehtu, lai jo ahtraki tur tiftu.

— Bet wifas schahs bildes Adolfs par weli few preefchâ mahlejahs, wifus schahs fapnus winsch par agri fapnoja, lai nu ne pawifam weli, bet wifmasal teem nebij til ahtri tift peepilditeem, kâ winsch zereja. Walparaiso fasneggufchi, dewahs kapteins Rengers us semes un greefahs pehz kahdahm stundahm ar ruhpu pilnu gihmi atpakat.

(Turpmat wehl.)

*) Deenwibus augstaka talnu galotne Amerikâ.

G r a u d i u n s e e d i.

Nakts-mahja pee laupitajeem.

Drihs gabi ir pagahjuschi, stahstija kahds jauns ofizeers fatweem draugeem, kad es Nowembera mehnesi Bretana*) us-turejohs. Baijadfigu darischanu dehl man bij jazelo us kahdu pahra juhdses attahki buhdamo pilsehtinu pee juhrmalas. Tadehl es kahda wakarâ kahpu sirgam mugurâ, un, nebehdadams par sneega puteni un tahm runahm, ka tanî meschâ, zaur kuru man bij jajahj, laupitaji usturotees, labi apbruno-jees demohs zefâ.

Bet biju deesgan ne-apdohmigi darijis, scho zetu wakarâ un pee wehtrina seemas laika usnemdamâ. Wehl nebiju pufzelâ tijis, kad sazehlahs warena wehtra un tahds putenis, ka ne peezi sohli newareja redseht. Par wisu to nebehdadams es til demohs us preefschu, palaisdamees us sawu behro un ustizamo puhdeli, kuru ari drohschibas dehl biju lihds panehmis. Bet jo tahlat jahju, jo leelaks iszehlahs negais, ta, ka nu noschelloju, ka biju mahjas astahjis. Kohli lohziyahs til breefmigi, ka katru brihdi bij jabihstahs, ka kahds ne-usgahschahs wirsû. Peeveschi wehtra us masu brihdi apfluso, un es fadsirdeju tumschu leelgabala schahweenu, un drihs ari ohtru, kuru, ka es tizeju, no kahda breefmâs arrasdamahs kuga nahja. Drihs pehz tam wehtra atkal sahja plohsitees un es wairs nefa newareju dsirdeht.

Ar mani tapa arween flitaki. Gan peežas stundas es maldijohs schurp un turp. Man bija pehdiga wihle flapja un mans behrais wairs negribeja tahlat eet. Zuhâ gan warat dohmaht, zil preezigs paliku, kad zaur kohlu storpahm eeraudsiju uguni spihdam. Bet man ari tuhlin eeschahwahs prahtâ, ka tas spihdums ari waretu laupitaju uguns buht; tadehl tumojohs uguni apdohmigi, un pehdigi fasnedsu kahdu pufskrituschu gehgera-mahjinu, zaur kuras treliau lohgu ta uguns spihdeja. Sawu sirgu peesehjis, peeclapeju pee dur-wim, un, atbildi nedabudams, eegahju eelschâ.

Schê pee ugunes-kura sehdeja weza feewa, leelu gas-ga-balu zepdama. Mani eeraudsidama wina fatruhschahs, jo mans leelais mehtelis un melnas uhfas dewa man ihstu laupitaja usskatu. Tomehr, ka wehlat redseju, nebij wis mans usskats wina fabaidijis.

„Wehtra man ir meschâ usbrukuse,“ es us winas faziju, „dohdat man nakts-mahju, es jums peeclahjigi atlihsinatuschu.“

„Nahzeet til tuwat,“ wina atteiza, „kats zelineeks atrohd wejahs Meggas buhdinâ laipnu usnemfchanu. Bet papreefsch aplohpâ sawu sirgu un tad nahlat pee uguns sildees, juhs jaw esat zaur zaurim flapji.“

Us tahdu usnemfchanu nebiju zerejis, tadeht labpraht dariju, ko man wezene teiza. Sirgu apstatiijis, eenahju un nosch-dohs pee uguns, sawas drehbes schahwedams.

„Us ehfchanu gan jums til ilgi jagaida,“ wezene gasu groh-sidama teiza, „kamehr mans dehlis Zgons buhs pahrnahjis. Winfch aigahja us juheu, no ta slihdamâ kuga, kura nohtes-schahweenus juhs gan buhseet dsirdejuschi, laut ko glahbt, ja waretu.“

Drihs ari durwis atwehrahs un Zgons eenahja. Bija no usskota leels un stipris zilweks. Winfch nefa leelu nastu us

muguras ar matroschu drehbehm, tibfleem, sehgeleem un zitahm kuga leetahm. Mani eeraudsidams winfch tapat ka Megga sarahwahs, bet schi winam fazija tvreenas semju lauschu dialektâ, bet kuru es pilnigi sapratu: Tas ir apmal-djees zetotajs, un grib nakts-kohteli. Winfch winu dabuhs, Zgons atildeja, sawu nastu faktâ nolikdome. Winfch ari apsehдахs pee uguns un man rohlu sneegdams teiza:

„Esat sweizinati, es arweenu preezajohs, kad kahds weefis pee mums ir.“

Zgona wahrbi un Meggas laipna usnemfchana man atnehma wifas raises. Labi fahildijusches uspihpjam un fahkam no slihdamâ kuga runah. „Kugis gan laikam tapa fadragahs,“ es jautaju, „bet waj dauds zilweki tapa isglahbt?“

„It neweens,“ Zgons atildeja. „Til schis leetas,“ winfch tahlat teiza us sawu nastu rahdidams, „kuras uhdens malâ ismeta, man isdewahs isglahbt, un tahs pehz likuma peeder man. Turp passatidamees ar leelu istruchschanohs eeraudsiju asinainu zirwi, pee feenas palahrtu gresnu plinti lihds ar dahrgeem almineem isrohtatu jaks dunzi, no kam wareja noprast, ka plinte un dunzis bagatam wihram peeder; bet kad nu wifas zitas istabas leetas it nabadfigas isstatiyahs, tad man eeschahwahs prahtâ, ka tahs waretu laupitas mantas buht, un ka es storp laupitajeem atrohdohs. Tomehr es noturejohs un prastju Zgonam gluschi weenaldisigi, kur winfch to dunzi nehmis? Winfch stohmijahs ar atbildi, un pehdigi teiza, winfch to esoht atradis.

(Turpmat beigas.)

Zilwekam lihdsigs pehrtikis.

Kahds Anglu dabas pehtitajs isgudrojis, ka zilweki zehlfchees no pehrtikeem jeb aseem. Lai nu schis isgudrojums buhtu kahds buhdams, tomehr to waram tagad pastahstih, ka Berlines swehru dahrsâ tagad atrohnahs pehrtikis, kas zilwekam lohli lihdsigs, tilai ar to starwibu, ka winam ir lohli garas rohlas, kas gandrihs lihds kahjas krumfchkeem sneedshs. Waj schim pehrtikim gari nagi, par to nekas naw sraohs, bet ja winam gari nagi buhtu, tad winfch gan dascheem zilwekem lihdsinatohs, jo daschi zilweki neween sawus nagus labpraht walam laisch, bet dascheem pateesi ir gari nagi.

Rohsite.

Tu jaula puke dahrsinâ
Wehl seedi schini brihtinâ!
Pats Deews tew iraid stahbijis
Un tahdu fahrtu puschfojis.

Pehz tewis labpraht wehlejahs,
Dauds azis us tew luhlojahs;
Dauds tahdu ir, kas kahro pluhht,
No tewim faldu smarfchu fuhht.

Al, jaunelli, lam tihlojeet,
Pehz schahdas rohses kahrojeet!
Deews sin, lam wina wehleta,
Schi fahrtu robse peeefkirta.

Til laimigs tas, ko rohstite,
Schi wisu puku pukite
Ar sawu smarfchu apehnohs,
To ihstâ brihdi aplaimohs. J. J. Stellmachers.

Atbildedams redaktors Ernst Plates.

*) Franzijas pawalste.